ONDERZOEK DOOR

HEMBYSE ARCHEOLOGIE :

Site Tielt, Kleine Weg

HEMBYSE

Voorliggend document is een:

Historisch/archeologisch onderzoek	☐
Verslag van resultaten (archeologienota of nota)	☐
Aanvraag toelating vooronderzoek	☐
Aanvraag onderzoek i.k.v. wetenschappelijke vraagstelling	☐
Programma van Maatregelen (archeologienota of nota)	☒
Archeologierapport (vlakdekkende opgraving)	☐
Eindrapport (vlakdekkende opgraving)	☐
Privacyfiche (enkel AOE)	☐
Ander:	☐

MAATREGELEN :

GEEN VERDER ONDERZOEK

BINNEN DE ZONES VAN DE TE SLOPEN GEBOUWEN

©Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

INHOUDSOPGAVE

1 Administratieve gegevens 3
1.1 Situering van het onderzoeksgebied 3
1.2 Projectcodes of ID nummers 5
1.3 Betrokken actoren 6
1.4 Bewaring van de data 7
2 Dataset en waardering 8
2.1 Bestaande data 8
2.2 Ontbrekende data 9
2.3 Waardering 10
3 Literatuuroverzicht 12
3.1 Naslagwerken 12
3.2 Online bronnen 14

1 Administratieve gegevens

1.1 Situering van het onderzoeksgebied

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Tielt	
Deelgemeente	Nvt	
Straat en straatnummer	Kleine Weg	
Lambert 72-coördinaten	NW	X: 77624,352 x Y: 187979,193 m
	ZO	X: 77946,291 x Y: 187805,324 m
Oppervlakte	39806,950 m²	3,98 ha
Oppervlakte bodemingreep	4180,45m²	10,50%

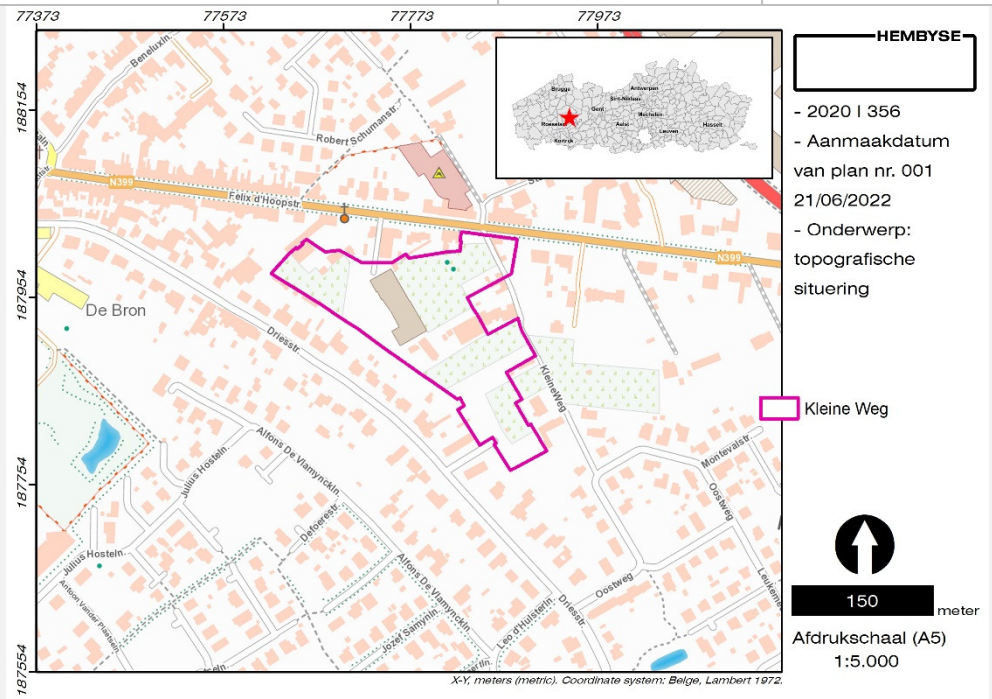

Kadastrale situering	**Afdeling**	**2**
	Sectie	F
	Percelen	26l2; 26m2 (partim); 26h2 (partim); 28l (partim); 28z (partim); 28a2 (partim); 30n4 (partim); 27n2; 27p2; 28y; 30a5; 30e5; 30f5; 30b3; 30r4; 30w4; 30v3; 32s; 32l; 32z; 32y; 32x; 34r; 38c; 37h; 49w2

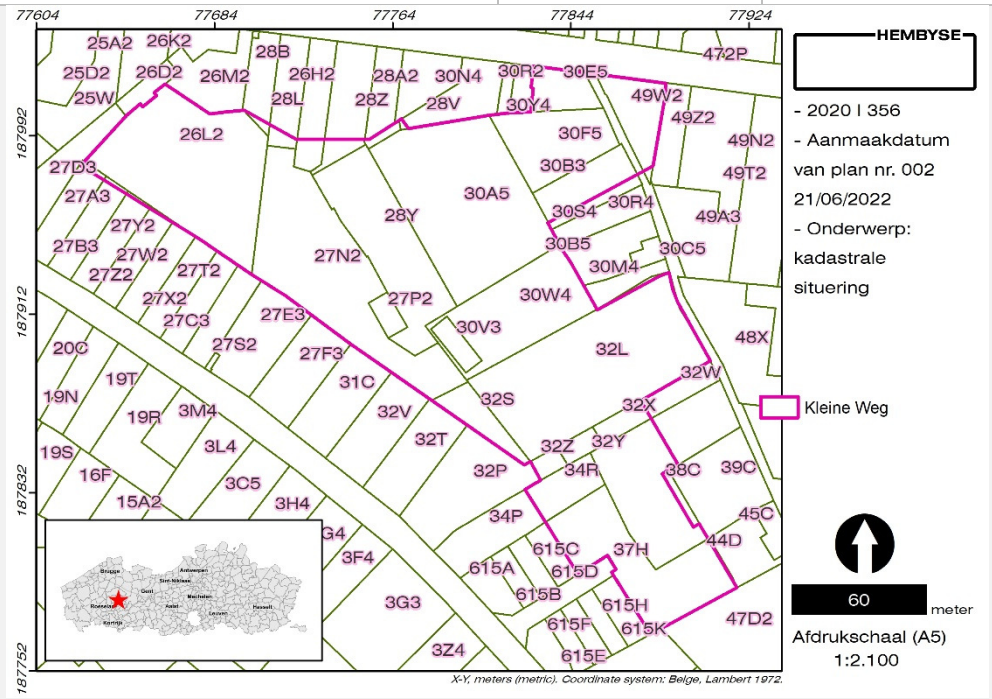

Datum van toekenning van de onderzoeksopdracht aan Hembyse bv	18 september 2020	
Situering van de opdracht binnen het archeologietraject	Archeologienota	

Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.
Opgemaakt volgens :	De Code van Goede Praktijk (hierna: CGP) voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren, werd op 11 december 2015 door de bevoegde minister vastgesteld. Sinds 1 april 2016 vervangt de Code van Goede Praktijk definitief de archeologische Minimumnormen. Sinds 1 april 2019 geldt versie 4.0 van de Code.
Duur van de opdracht	5 werkdagen
Kostprijs van de opdracht (enkel zichtbaar in privacyfiche)	

1.2 Projectcodes of ID nummers

	Projectcode	**ID nummer**
Bureaustudie (ifv verkaveling)		
Bureaustudie (ifv sloop)	2020 I 356	
Bureaustudie (ifv stedenbouw)		
Landschappelijk bodemonderzoek		
Verkennende boringen		
Waarderende boringen		
Prospectie met ingreep in de bodem		
Opgraving		
Interne projectsigle Hembyse BV	TIE-KWE	

1.3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse BV (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
Veldwerkleider	Bart De Smaele	
Assistent-archeoloog/archeologen		
Aardkundige, assistent-aardkundige	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Conservator		
Natuurwetenschapper		
Geofysicus		
Materiaaldeskundige		
Fysisch-antropoloog		
Andere (regio)specialisten		
Initiatiefnemer en zakelijkrechthouder (enkel zichtbaar in de privacyfiche)		
	Privaatrechtelijk	☒
	Publiekrechtelijk	☐
Omgevingsvergunning(en):	Verkaveling van gronden (verkaveling)	☐
	Verkaveling van gronden (sloop)	☐
	Stedenbouwkundige handelingen (slopen)	☒
	Stedenbouwkundige handelingen (bouwen)	☐
Bevoegde overheid	Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed: Werkgebied WA1	☒
	Onroerenderfgoedgemeente:	☐

1.4 Bewaring van de data

Plaats en jaar van uitgave	Gentbrugge, 2022
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	147
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2022. *Archeologienota naar aanleiding van de sloop van bedrijfsgebouwen aan de Kleine Weg te Tielt,* Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 147, Gentbrugge.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Bewaring archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Gebruiker van het archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Bevoegde IOED/OEGemeente	n.v.t.
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	n.v.t.

2 Dataset en waardering

2.1 Bestaande data

Het archeologietraject bestaat uit een aantal onderzoeksmethodes, waarvan is afgewogen of deze “mogelijk” (uitvoerbaar), “nuttig” (archeologisch relevant), “schadelijk” (schadelijk voor het archeologisch bodemarchief) en noodzakelijk (noodzakelijk voor de waardering van het archeologisch kennispotentieel) zijn.
Op basis van het uitgevoerde traject kunnen de reeds toegepaste methodes worden getoetst.

Bureauonderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☒	☒	☐	☒	☒

toelichting
Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat de geplande werkzaamheden geen impact hebben op het bodemarchief, aangezien het gaat om reeds verstoorde bodems.

Controleboringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☒	☒	☐	☐	☒

toelichting
Binnen het onderzoeksgebied is op basis van de controleboringen sprake van een verstoorde bodem, het gaat mogelijk om uitgravingen voor kleiwinning, in combinatie met erosie van de helling. De sloop van de gebouwen heeft betrekking op circa 10% van het onderzoeksgebied en aangezien de gebouwen zelf reeds diep in de helling ingesneden liggen, is er geen negatieve impact op het archeologisch kennispotentieel van de site.

Dit leidt tot de vraag: zijn deze methodes voldoende zodat een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de eventueel reeds gekende archeologische sporen mogelijk zijn ?

Antwoord: JA ☒ NEE ☐

Indien de dataset volledig is, kan deze aan de geplande werken worden getoetst en kan een beslissing genomen worden over de impact van de geplande werken.

Indien de dataset onvolledig is, worden in de volgende hoofdstukken verdere maatregelen getoetst.

2.2 Ontbrekende data

Indien de dataset onvolledig is, dient een afweging te worden gemaakt van mogelijke onderzoeksmethoden om de dataset te vervolledigen. Dit is dezelfde afweging als van de reeds toegepaste onderzoeksmethoden:

Geofysisch onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting
Er zijn geen specifieke onderzoeksvragen die deze surveymethode noodzakelijk of nuttig maken.

Landschappelijke boringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☒	☐	☐	☐	☐

toelichting
Uit de controleboringen blijkt reeds dat de bodem zwaar verstoord is. Een landschappelijk bodemonderzoek biedt in deze geen meerwaarde. Er zijn met zekerheid geen paleo-horizonten aanwezig.

Prospectie met ingreep in de bodem ifv sporensites (proefsleuven, proefputten)	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☒	☐	☐	☐	☐

toelichting
Er is binnen de contouren van de te slopen gebouwen geen verwachting naar de bewaring van grondsporen. Deze zijn met zekerheid afwezig.

Vlakdekkende opgraving	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Uitgevoerd
	☒	☐	☐	☐	☐

toelichting
Niet noodzakelijk.

Indien één of meerdere onderzoeksmethodes **noodzakelijk** zijn voor het vervolledigen van de archeologische dataset, worden deze in het programma van maatregelen besproken.

Te nemen maatregelen:	JA	☐	NEE	☒

Korte omschrijving:
VRIJGAVE VAN DE ZONES WAAR SLOOPWERKEN ZULLEN PLAATSVINDEN

2.3 Waardering

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de archeologische sporen mogelijk is, kan ook een waardering van de site worden gedaan.
Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel niet mogelijk is (onvoldoende data), dient de waardering te worden uitgesteld tot de dataset vervolledigd is.

Indien de site geen archeologisch kennispotentieel of potentieel op aanzienlijke archeologische kenniswinst bevat (door een totaal gebrek aan archeologische sporen en structuren), dan is de waarde van de site vanuit archeologisch standpunt uiteraard nul. Indien de site een aantal sporen en structuren bevat, dient het potentieel aan archeologische kenniswinst/kennisvermeerdering afgewogen te worden aan zowel de geplande werken als de maatschappelijke en economische investering die noodzakelijk is voor het bewaren van het archeologisch kennispotentieel.

Conform de CGP worden ook onderzoeksvragen geformuleerd, die in de waardering van het onderzoeksgebied en de daarbinnen al dan niet aangetroffen archeologische sites, worden beantwoord.

Deze onderzoeksvragen zijn:

1. Kan er op basis van de bestaande dataset bepaald worden of er archeologische sporen, structuren of afgelijnde sites ("vindplaatsen") aanwezig zijn ?

   Binnen de contouren van de bestaande gebouwen zijn met zekerheid geen archeologische sporen en structuren aanwezig.

   Op basis van de gegevens uit de bureaustudie kan worden besloten dat het onderzoeksgebied enerzijds door hellingserosie verstoord is en anderzijds door diepe ontgravingen, mogelijk voor kleiontginning. De gebouwen zelf liggen horizontaal ingesneden in een vrij scherpe helling, wat een bijkomende diepe verstoring van de bodem tot gevolg heeft gehad.

1. Zo ja: Is deze archeologische vindplaats voldoende waardevol dat het behoud in situ of ex situ de noodzakelijke investeringen verantwoordt ? Zo ja: motiveer.

   In de afweging kosten versus baten heeft het weinig zin om binnen de zones van de te slopen gebouwen ná de sloop verder archeologisch onderzoek (i.e. prospectie) uit te voeren.

3 Literatuuroverzicht

3.1 Naslagwerken

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: *Felix D'Hoopstraat* [online] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/10763 (geraadpleegd op 23-06-2022).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Historische stadskern van Tielt* [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300523 (geraadpleegd op 8 augustus 2017).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: *Tielt* [online], https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14708 (geraadpleegd op 4 juni 2019).

Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

Borremans M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Academia Press, Gent.

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

De Gryse J., Thys C., Van Goidsenhoven W., De Tollenaere J. & Willaert A., 2017. *Felix D'Hoopstraat 176 (Tielt, West-Vlaanderen), Archologienota, Bureauonderzoek (fase 0)*, Ruben Willaert, Brugge.

De Moor G., Lootens M., Van De Velde D. & Meert L., 1996. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Kaartblad 21 Tielt*, Departement Omgeving. Afdeling Vlaams Planbureau voor Omgeving, Brussel.

De Smaele B. & Pieters H., 2017. *Archeologienota naar aanleiding van de uitbreiding van het Shamrock Hotel te Tielt*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 5, Gent.

Dondeyne S., Vanierschot L., Langohr R., Van Ranst E. & Deckers J., 2015. *De grote bodemgroepen van Vlaanderen: Kenmerken van de "Reference Soil Groups" volgens het internationale classificatiesysteem World Reference Base*, KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse Overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.

Gysseling M., 1960. *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.

Massagé L., 2017. *Archeologienota Tielt, Driesstraat: Verslag van Resultaten*, BAAC Vlaanderen Rapport 567, Gent.

Ravyts K. & Struyve P., 1995. *Het Tieltse 1940-1945. BEDREIGD BEZET BEVRIJD*, Heemkundige Kring DE ROEDE VAN TIELT, Tielt.

Sanders J. & Sys Ch., 1988. *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Wakken 68 E*, Centrum voor Bodemkartering, Brussel.

Swaelens C. & Desemet C., 2018. *Nota: Tielt, Driesstraat: Verslag van Resultaten*, BAAC Vlaanderen Rapport 957, Gent.

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Vanhoutte C., 2016. *Archeologische prospectie Tielt Meerlaantjesstraat (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport*, Monument Vandekerckhove, Ingelmunster.

Van Ranst E. & Sys C.. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

3.2 Online bronnen

- http://www.geopunt.be/
- https://www.dov.vlaanderen.be/
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/
- https://cai.onroerenderfgoed.be/
- http://uurl.kbr.be
- https://www.cartesius.be/
- http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE
- https://geoplannen.omgeving.vlaanderen.be/roviewer/?t=7&m=1&category=2
- www.geologievannederland.nl
- https://www.hln.be/tielt/stad-trekt-170-000-euro-uit-voor-restauratie-grafmonumenten~ab566a33/
- https://www.tielt.be/product/383/meer-over-tielt
- https://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?nummer=3033

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van de in 2017 opgerichte vennootschap Hembyse BV.	
Maatschappelijke zetel:	*Vogelhoekstraat 25A, 9050 Gentbrugge*
BTW:	*BE 0677.720.687*
IBAN:	*BE25890214307282*
BIC:	*VDSP BE 91*
Telefoon:	*0032 472 89 97 66*
E-mail:	*info@hembyse.net*
Website:	*www.hembyse.net*
Sociale media:	*https://www.facebook.com/HembyseArcheologie/*